

Sygn. akt VU 65/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant Alicja Jesion

po rozpoznaniu w dniu 16 sierpnia 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania M. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 6 listopada 2015 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 65/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 listopada 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawcy M. D. prawo do emerytury górniczej od dnia 18 września 2015 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 2005 roku do grudnia 2014 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyniósł 165,36%. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 32 lata i 11 miesięcy okresów składkowych oraz 1 rok i 7 miesięcy okresów nieskładkowych. Okres pracy górniczej został obliczony według przeliczników:

- 84 miesiące x 1,8 = 151,2 miesięcy,

- 251 miesięcy x 1,2 = 301,2 miesięcy, tj. łącznie 452,4 miesięcy.

Wysokość świadczenia została ustalona na kwotę 3.891,48 zł.

Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym okresów: od 1 stycznia 1984 roku do 25 listopada 1984 roku i od 23 grudnia 1986 roku 30 listopada 1990 roku na stanowisku operatora maszyn budowlanych oraz od 1 grudnia 1990 roku do 16 listopada 2006 roku na stanowisku operatora sprzętu technologicznego, ponieważ stanowiska te nie figurują w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty. Ponadto do stażu pracy w wymiarze jak wyżej nie zaliczono okresu od 17 listopada 2006 roku do 9 stycznia 2007 roku na stanowisku

operatora koparek jednonaczyniowych, ponieważ wnioskodawca w okresie tym wykonywał te same czynności co przed 17 listopada 2007 roku.

Powyższą decyzję pełnomocnik wnioskodawcy zaskarżył w dniu 28 grudnia 2015 roku, wnosząc o jej zmianę i zaliczenie do pracy w wymiarze półtorakrotnym okresów: od 1 stycznia 1984 roku do 25 listopada 1984 roku, od 23 grudnia 1986 roku 30 listopada 1990 roku, od 1 grudnia 1990 roku do 16 listopada 2006 oraz od 17 listopada 2006 roku do 9 stycznia 2007 roku, ponieważ wnioskodawca w ww. okresach wykonywał prace na stanowisku operatora koparek jednonaczyniowych na odkrywce, wymienionym w Dziale III poz. 3 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił co następuje:

M. D., urodzony w dniu (...), wystąpił w dniu 25 sierpnia 2015 roku z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej. Wnioskodawca, jako członek otwartego funduszu emerytalnego, wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 2-5, koperta k. 18 - w aktach ZUS)

Zaskarżoną decyzją ZUS przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury górniczej. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym okresów: od 1 stycznia 1984 roku do 25 listopada 1984 roku i od 23 grudnia 1986 roku 30 listopada 1990 roku, od 1 grudnia 1990 roku do 16 listopada 2006 roku i od 17 listopada 2006 roku do 9 stycznia 2007 roku.

(dowód: decyzja z dnia 6 listopada 2015 roku k. 39-40 – w aktach ZUS)

Od dnia 18 października 1983 roku do dnia 23 stycznia 2016 roku wnioskodawca był zatrudniony jest w (...) w R., obecnie (...) S.A. Oddział (...) z siedzibą w R..

(dowód: świadectwo pracy bez nr karty – w aktach osobowych wnioskodawcy)

W uwzględnieniu podania wnioskodawcy, od 1 stycznia 1984 roku został on zatrudniony w oddziale (...) na stanowisku operatora koparki. Na stanowisku tym pracował do dnia 25 stycznia 1984 roku w związku z powołaniem do odbycia służby wojskowej. Do pracy wnioskodawca powrócił od dnia 23 grudnia 1986 roku na to samo stanowisko do oddziału (...). Od 1 sierpnia 1987 roku wnioskodawca rozpoczął pracę w oddziale (...) i otrzymał angaż operatora, a od dnia 1 grudnia 1990 roku – operatora maszyn budowlanych w oddziale (...). Od dnia 1 maja 1992 roku do dnia 16 listopada 2006 roku pracował jako operator sprzętu technologicznego w oddziale (...) i następnie w oddziale (...). Od 17 listopada 2006 roku do 9 stycznia 2007 roku wnioskodawca pracował jako operator koparek jednonaczyniowych na odkrywce, którą to pracę pracodawca zakwalifikował jako wymienioną w załączniku nr 3 Dziale III poz. 3 do rozporządzenia MP i PS z dnia 23 grudnia 1994 roku.

(dowód: podanie k. 5, angaż z dnia 1 stycznia 1984 roku k. 10, zawiadomienie k. 12, karta skierowania do lekarza k. 15, angaż z dnia 1 sierpnia 1987 roku k. 20, angaż z dnia 1 grudnia 1990 roku k. 25, angaż z dnia 26 maja 1992 roku k. 26, angaż z dnia 12 kwietnia 2006 roku k. 56, wniosek k. 60, zgłoszenie wykonywania pracy górniczej k. 61 - w aktach osobowych wnioskodawcy)

Powołana przez pracodawcę wnioskodawcy Komisja Weryfikacyjna na posiedzeniu w dniu 26 października 2007 roku ustaliła, że M. D. w okresach:

- od 1 stycznia 1984 roku do 25 listopada 1984 roku i od 23 grudnia 1986 roku 31 lipca 1987 roku jako operator maszyn budowlanych w oddziale (...),

- od 1 sierpnia 1987 roku do 30 listopada 1990 roku jako operator maszyn budowlanych w oddziale (...),

- od 1 grudnia 1990 roku do 16 listopada 2006 roku na stanowisku operatora sprzętu technologicznego w oddziale (...)(...),

- od 17 listopada 2006 roku do 9 stycznia 2007 roku jako operator koparek jednonaczyniowych na odkrywce w oddziale (...),

pracował stale na stanowisku wymienionym w dziale III poz. 3 załącznika nr 3 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczych oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty, to jest operatora koparek jednonaczyniowych na odkrywce. Komisja przesłuchała 4 świadków, którzy co do poszczególnych wyżej wymienionych okresów stwierdzili, że wnioskodawca pracował „bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą jako operator koparek jednonaczyniowych na odkrywce”. Żadnych innych zeznań nie złożyli.

(dowód: protokół Komisji Weryfikacyjnej z dnia 26 października 2007 roku bez nr karty – w aktach osobowych wnioskodawcy)

W dniu 11 sierpnia 2015 roku pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym wskazał, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on pracę górniczą od 1 stycznia 1984 roku do 25 listopada 1984 roku i od 23 grudnia 1986 roku do nadal na stanowisku operatora koparek jednonaczyniowych na odkrywce (rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku, załącznik nr 3, dział III poz. 3).

(dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej bez nr karty – w aktach osobowych wnioskodawcy)

Zgodnie ze sporządzonymi przez pracodawcę w dniu 12 października 2015 roku charakterystykami pracy M. D. od 1 stycznia 1984 roku do 25 listopada 1984 roku i od 23 grudnia 1986 roku 31 lipca 1987 roku, pracował jako operator maszyn budowlanych – operator koparki oraz od 1 sierpnia 1987 roku do 30 listopada 1990 roku – jako operator koparek jednonaczyniowych na odkrywce, które to stanowiska odpowiadają stanowisku operatora koparek jednonaczyniowych na odkrywce (dział III poz. 3 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku). Do stałych obowiązków wnioskodawcy należało:

- wykonywanie rowów odwadniających na poziomach roboczych,
- likwidowanie osuwisk ze skarp roboczych,
- załadunek ścierów na przenośnik taśmowy,
- wykonywanie wykopów pod fundamenty, zbiorniki przepompowni,
- czyszczenie kanałów odwadniających, zbiorników przepompowni,
- zasypywanie wykopów, wykonywanie niwelacji terenu budowy,
- skarpowanie pod pochylnie robocze.

Prace koparkami jednonaczyniowymi prowadzone są na terenie całej odkrywki i zwałowiska pola B. i S.. Wnioskodawca był dowożony wraz z pracownikami oddziałów górniczych lub bezpośrednio z oddziału. Dojazd do i z

maszyn zajmował 1 godzinę, obsługa codzienna 0,5 godziny, obsługa urządzeń 5,5 godziny, a postoje technologiczne i inne 1,5 godziny.

(dowód: charakterystyki stanowiska pracy z dnia 12 października 2015 roku bez nr kart – w aktach osobowych wnioskodawcy)

W charakterystyce sporządzonej w dniu 9 października 2015 roku pracodawca podał, że M. D. od 1 grudnia 1990 roku zatrudniony jest w Oddziale (...) (...) (...)1 (obecnie Oddział (...)/S.) i wykonuje pracę operatora koparek gaśnicowych różnego typu. Posiada także uprawnienia do obsługi agregatów prądotwórczych, ale agregatów tych praktycznie nie obsługiwał. W charakterystyce podano także, że prace koparkami gaśnicowymi prowadzone są na terenie całego zwałowiska pola B. i S.. Pracownicy obsługujący sprzęt przebiegają się w szatni i dowożeni są na stanowiska z zaplecza Oddziału. Dojazd do i z maszyny zajmuje im 1 godzinę, obsługa codzienna 0,5 godziny, obsługa urządzeń 5,5 godziny, a postoje technologiczne i inne 1,5 godziny. Obsługując maszynę wnioskodawca przejeżdżał z jednego miejsca pracy na inne miejsce, wykonywał wykopy i rowy odwadniające oraz czyścił rowy i osadniki zamulone.

(dowód: charakterystyka stanowiska pracy z dnia 9 października 2015 roku bez nr karty – w aktach osobowych wnioskodawcy)

Wnioskodawca od 1 stycznia 1984 roku do 25 listopada 1984 roku, od 23 grudnia 1986 roku 31 lipca 1987 roku, od 1 sierpnia 1987 roku do 30 listopada 1990 roku, od 1 grudnia 1990 roku do 16 listopada 2006 roku i od 17 listopada 2006 roku do 9 stycznia 2007 roku obsługiwał koparki jednonaczyniowe, posiadając stosowne uprawnienia operatora koparki. Jeździł koparkami gaśnicowymi różnego typu. Nie obsługiwał agregatu prądotwórczego. Wraz z rozpoczęciem zmiany sztygar kierował go do obsługi konkretnej koparki. Koparką wnioskodawca kopał i czyścił rowy odwodnieniowe na poziomach roboczych koparek wielonaczyniowych. Były to rowy ziemne, nie umacniane. Ponadto likwidował osuwiska ze skarpy, odkopywał osuwiska celem ich przesuszenia. Zасыpywał także wykopy w postaci rzapi oraz kopał rzapie (osadniki, do których sypie woda z rowów) przy rowach odwodnieniowych. Zdarzało się, że wnioskodawca ładował ściery na przenośnik taśmowy, który zaczynał się od samego koła czerpakowego koparki wielonaczyniowej. Wnioskodawca na zwałowisku rekultywował zwałowiska. Na zwałowisku także kopał rowy odwodnieniowe. Zwykle wnioskodawca pracował na jedną zmianę od 7.00 do 15.00. Nie pracował „stykowo”.

(dowód: zeznania świadków: T. C. od min. 34:17 do min. 44:12 k. 36, 36, odwrót, 38, częściowo J. B. od min. 3:56 do min. 15:52 k. 35 odwrót, 38, częściowo S. B. od min. 19:20 do min. 29:38 k. 36, 38, , częściowo zeznania wnioskodawcy od min. 2:01 do min. 17:33 k. 43-44, 45)

Sąd Okręgowy zważył i ocenił, co następuje :

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym okresów : od 1 stycznia 1984 roku do 25 listopada 1984 roku, od 23 grudnia 1986 roku 30 listopada 1990 roku, od 1 grudnia 1990 roku do 16 listopada 2006 oraz od 17 listopada 2006 roku do 9 stycznia 2007 roku, z czym wnioskodawca się nie zgadza. W odwołaniu od zaskarżonej decyzji M. D. wniósł o zaliczenie powyższych okresów do stażu pracy w wymiarze półtorakrotnym, twierdząc, że wykonywane przez niego prace wymienione zostały w Dziale III poz. 3 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty.

Stosownie do art. 50d ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1227 ze zm.) przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego: w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających,

ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych (pkt 1) oraz w drużynach ratowniczych (pkt 2). Przepis z art. 50 b ustawy stanowi natomiast, że przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Stosownie zaś do treści art. 51 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50 a lub 50 e, stosuje się następujące przeliczniki:

- 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50 d;
- 3) 1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;
- 4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Z punktu widzenia żądania wnioskodawcy należało zatem ocenić, czy wnioskodawca wykonywał pracę wymienioną w art. 50 d ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Należy zauważyć, że wykaz stanowisk pracy, na których zatrudnienie zaliczane jest do pracy górniczej oraz wykonywanej w przodkach uwzględnianej w rozmiarze półtorakrotnym, powinno ustalić rozporządzenie wydane na podstawie delegacji ustawowej z art. 50 d ust. 3. Ponieważ rozporządzenie takie nie zostało wydane, obowiązuje nadal (z mocy art. 194 wskazanej ustawy) wykaz stanowisk zawarty w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995 r. Nr 2, poz. 8), wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3 nieobowiązującej ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 1995 r., Nr 30, poz. 154). Wykaz ten obowiązuje jednak jedynie w takim zakresie, w jakim jego przepisy nie są sprzeczne z przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Rozporządzenie wykonawcze nie może bowiem przyznawać ubezpieczonym większych uprawnień niż uczynił to ustawodawca. Tym samym, przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowić muszą zawsze punkt wyjścia do oceny zasadności roszczeń emerytalnych wnioskodawcy.

Jednocześnie o uznaniu pracy za pracę górniczą w rozumieniu omawianych przepisów nie decyduje treść wystawionych przez pracodawcę dokumentów, w tym zaświadczenia, świadectwa, czy protokoły komisji weryfikacyjnych, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika. Dokonana przez pracodawcę kwalifikacja zajmowanego przez konkretnego pracownika stanowiska, jak i ewentualna zmiana tej kwalifikacji na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej, nie przesądza jeszcze o zaliczeniu zatrudnienia na tym stanowisku do pracy górniczej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1998 r., II UKN 570/97, OSNAPiUS 1999, nr 6, poz. 213, z dnia 22 marca 2001 r., II UKN 263/00, OSNAPiUS 2002, nr 22, poz. 553 oraz z dnia 2 czerwca 2010 r., I UK 25/10, LEX nr 621137).

Skarżący, domagając się zaliczenia do stażu pracy w wymiarze półtorakrotnym spornych okresów pracy górniczej, powinien zatem wykazać, że na zajmowanym stanowisku wykonywał prace wymienione w art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej tj. prace bezpośrednio związane z robotami prowadzonymi w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz inne prace przodkowe, a zatem takie, które należy wiązać z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin. Jak bowiem wskazał

Sąd Najwyższy między innymi w wyroku z dnia 18 marca 2015 roku w sprawie I UK 280/14, (który dotyczy pracy operatora spycharki w Oddziale (...) oraz (...)) wykaz stanowisk pracy, określony pomocniczo w załączniku nr 3 do rozporządzenia, odnosi się wyłącznie do wykonywanych zadań górnika, jeżeli spełniają one kryterium miejsca wykonywania pracy i jej charakteru określonego w przepisie art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 roku, I UK 236/09; z dnia 22 kwietnia 2011 roku, I UK 360/10; z dnia 16 czerwca 2011 roku, (...) 381/10; 4 kwietnia 2012 roku, I UK 440/11; z dnia 28 kwietnia 2010 roku, I UK 339/09; LEX).

Przepis art. 50 d stanowi o pracy w przodku na odkrywce, co oznacza, że przodek jest pojęciem węższym od pojęcia odkrywki. Przepisy nie definiują jednak pojęcia przodka i prac przodkowych. Przyjęcie tezy, że przodkiem w kopalni węgla brunatnego jest każde miejsce prowadzenia robót górniczych związanych z odwadnianiem, udostępnianiem i eksploatacją złoża kopaliny, jej transportem i transportem nadkładu, a nadto zwałowaniem nadkładu (tj. związane z pracą koparek, spycharek, ładowarek, zwałowarek) nie odpowiada pojęciu "pracy przodkowej", wynikającej z wykładni przepisów art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego kwestionuje się również zasadność rozszerzania samego pojęcia przodka wydobywczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2011 roku, I UK 395/10). Pojęcie przodka musi być wykładane w sposób ścisły. Praca przodowa polega wyłącznie na urabianiu i ładowaniu urobku lub nakładu albo jest bezpośrednio związana z procesem urabiania urobku. Wskazać należy również, że pod określeniem "inne prace przodkowe" rozumieć trzeba inne prace górnicze w przodku, jednakże rodzajowo nie mniej obciążające niż wymienione w powołanym przepisie ustawy art. 50d ust. 1 pkt 1, co podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 marca 2015 roku w sprawie I UK 280/14 (Legalis). Dlatego, jak wskazał Sąd Najwyższy w ww. wyroku, nie zalicza się do pracy górniczej w rozumieniu ww. przepisu - jako niemających bezpośredniego związku z urabianiem kopaliny, ładowaniem urobku, montażem, likwidacją i transportem obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych - prac wykonywanych wyłącznie we wkopie, polegających np. na likwidacji kolektorów odprowadzających wodę na poziomach roboczych koparek wielonaczyniowych, wymianie agregatów pompowych w studniach głębinowych zlokalizowanych na poziomach roboczych koparek i dokonywaniu pomiarów metanu w studniach głębinowych, przygotowywaniu terenu pod wydobycie węgla, umacnianiu skarpy oraz odwadnianiu terenu czy odwadnianiu złoża.

Należy zauważyć, że w załączniku nr 2 pod poz. 23 rozporządzenia wymieniona jest praca operatora koparki jednonaczyniowej na odkrywce. Także w dziale III poz. 3 załącznika nr 3 do rozporządzenia wymieniono stanowisko operatora koparek jednonaczyniowych na odkrywce. Aby zatem prace operatora zaliczyć do pracy w górniczej w wymiarze półtorakrotnym należy ustalić, czy pracował on przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, bezpośrednio związanych z procesem eksploatacji i ładowania urobku, tj. przy pracach opisanych w dyspozycji art. 50d ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wnioskodawca, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, a więc pełnomocnika znającego rozkład ciężaru dowodów, nie sprostał obowiązkowi wykazania, że wykonywał w spornych okresach pracę, o której mowa w art. 50 d ust. 1 ustawy.

Na podstawie materiału dowodowego sprawy Sąd Okręgowy ustalił, że we wszystkich okresach spornych praca wnioskodawcy nie różniła się, obsługiwał on koparki jednonaczyniowe, posiadając stosowne uprawnienia operatora koparki. Jeździł koparkami gąsienicowymi różnego typu. Wraz z rozpoczęciem zmiany sztygar kierował go do obsługi konkretnej koparki. Koparką wnioskodawca kopał i czyścił rowy odwodnieniowe na poziomach roboczych koparek wielonaczyniowych. Były to rowy ziemne, nie umacniane. Ponadto likwidował osuwiska ze skarpy, odkopywał osuwiska celem ich przesuszenia. Zасыpywał także wykopy w postaci rząpi oraz kopał rzapie (osadniki, do których spływa woda z rowów) przy rowach odwodnieniowych. Zасыpywał także wykopy w postaci rząpi oraz kopał rzapie (osadniki, do których spływa woda z rowów) przy rowach odwodnieniowych, jak też ładował ściery na przenośnik taśmowy. Ponadto wnioskodawca na zwałowisku rekultywował zwałowiska. Na zwałowisku także kopał rowy odwodnieniowe. Sąd nie dał bowiem wiary zeznaniom wnioskodawcy oraz świadków J. B. i S. B. w zakresie, w jakim kwestionowali oni wykonywanie przez wnioskodawcę część prac opisanych w charakterystykach pracy wnioskodawcy. Wnioskodawca i ww. świadkowie twierdzili mianowicie, że wnioskodawca nie ładował ściarów na przenośniki, że nie

skarpował pod pochylni roboczych, nie rekultywował zwałowiska. Twierdził także że „przy zwałowarkach raczej nie pracował”. Przeczą temu nie tylko ww. charakterystyki, w których dodatkowo jest mowa, że prace wnioskodawca wykonywał na terenie całej odkrywki i zwałowiska, ale i zeznania świadka T. C., który stwierdził, że oprócz kopania rowów przy skarpie na poziomie roboczym koparki, zdarzało się, że wnioskodawca ładował ściery na przenośnik taśmowy stały, że na zwałowisku rekultywował teren zwałowiska, że skarpował pod pochylnie robocze. Ponadto należy zauważyć, że w charakterystyce sporządzonej w dniu 9 października 2015 roku pracodawca podał, że oddział w którym pracuje wnioskodawca od 1 grudnia 1990 roku to Oddział (...) (...) Technologicznego Zwałowania (...) (...)1. Już choćby z tego wynika, że wnioskodawca pracował na zwałowisku.

Prac wykonywanych przez wnioskodawcę, wbrew stanowisku prezentowanemu w toku postępowania, nie sposób zaliczyć do prac wymienionych w art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy. Nie były to bowiem prace związane ani z urabianiem kopalin, ani z ładowaniem urobku, ani też z montażem, likwidacją i transportem obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach. Wnioskodawca nie wykonywał prac, które były bezpośrednio związane z procesem urabiania urobku, nie mniej obciążających, niż wymienionych w ww. przepisie ustawy. Tym samym Komisja Weryfikacyjna nieprawidłowo zaliczyła sporny okres do pracy w wymiarze półtorakrotnym. Należy przy tym zauważyć, że Komisja ta nie prowadziła w istocie żadnego postępowania dowodowego, wprawdzie wysłuchała świadków, ale ich zeznania były jednozdaniowe, nie zeznawali oni, jakie konkretnie prace wykonywał wnioskodawca. Tym samym zasadnie zakwestionował ZUS ustalenia tej Komisji co do okresu spornego oraz wystawione na podstawie jej ustaleń świadectwo wykonywania pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym. Należy zauważyć, że organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do pracy w takim wymiarze okres od 11 stycznia 2007 roku do 31 lipca 2015 roku, choć z materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca w tym okresie wykonywał taką samą pracę, jak wcześniej; okres ten pozostaje jednak poza zainteresowaniem Sąd Okręgowy, jako nie będący przedmiotem sporu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k.p.c., orzekł, jak w wyroku.